

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **D. H. V.**, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2019, č. j. OAM-331/ZA-ZA11-HA13-2019, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 6. 2021, č. j. 2 Az 33/2019 - 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dál jen „zákon o azylu“). Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným rozsudkem žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti výše uvedenému rozsudku včasnou kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu.

[3] Stěžovatel v obecné rovině namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, neboť nezjistil veškeré okolnosti svědčící ve prospěch i neprospěch stěžovatele tak, aby o skutkovém stavu nebyly důvodné pochybnosti.

[4] Jelikož stěžovateli ve Vietnamské socialistické republice jako emigrantovi hrozí pronásledování, měl se žalovaný i krajský soud zabývat kritériem přiměřené pravděpodobnosti dle judikatury Nejvyššího správního soudu. Odlišným přístupem žalovaný vychýlil provedené důkazy v neprospěch stěžovatele.

[5] Stěžovatel dále žalovanému vytýká, že se omezil pouze na konstatování, že nejsou splněny důvody pro udělení mezinárodní ochrany z humanitárních důvodů. Nevyhovění jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany z humanitárních důvodů je zcela nepřiměřené. Posouzení přiměřenosti zcela absentovalo a žalovaný i krajský soud pouze uvedli, že svou pobytovou situaci měl stěžovatel řešit prostřednictvím pobytového oprávnění podle zákona o pobytu cizinců.

[6] Napadený rozsudek je nezákonný z důvodu porušení čl. 8 Evropské úmluvy o lidských právech. V tomto ohledu napadené rozhodnutí postrádá náležité odůvodnění. V České republice stěžovatel pobýval na základě povolení k dlouhodobému pobytu již od roku 2009, má zde družku a tříletého syna. Nepřítomnost stěžovatele na území České republiky by měla nenávratné dopady do jeho rodinného a soukromého života i fungování domácnosti. Veškeré své zázemí i kulturní a sociální vazby má stěžovatel v České republice. V zemi původu žádné zázemí nemá. Nutno je v této souvislosti zohlednit i celosvětovou pandemii COVID-19, která limituje správní uvážení žalovaného při rozhodování o udělení humanitárního azylu.

[7] Žalovaný se podle stěžovatele opomenul vypořádat se zájmy jeho dítěte chráněnými Úmluvou o právech dítěte. Žalovaný měl vysvětlit, jak byl zájem dítěte v napadeném rozhodnutí respektován a jak byl poměřován s jinými hledisky v konkrétním případě. Za tímto účelem je žalovaný povinen zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Musí zvážit konkrétní věk dítěte, okolnosti jeho pobytu a míru závislosti na péči rodičů, hloubku emočního vztahu dítěte ke stěžovateli či míru ohrožení řádného vývoje dítěte. Žalovaný nedostál své povinnosti důkladně a pečlivě zjistit nejlepší zájem dítěte. Napadený rozsudek je nezákonný, jelikož aproboval závěry žalovaného.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti trvá na tom, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné a v souladu se zákonem. Skutkový stav byl řádně zjištěn, aniž by vyšly najevo jakékoliv azylově relevantní důvody. Krajský soud věc posoudil správně a s jeho závěry se žalovaný ztotožňuje. Žalovaný proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl pro nedůvodnost, případně odmítl pro nepřijatelnost.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

pokračování

[10] Před zahájením meritorního přezkumu se Nejvyšší správní soud musel zabývat také otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[11] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem pojmu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[12] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že „pokud stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí pouze námitky obecného charakteru, aniž upřesňuje, které konkrétní důkazy či podklady pro rozhodnutí žalovaného v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné. Nejvyšší správní soud vychází z premisy „necht' si každý střeží svá práva“; proto nemůže stěžovatelka v kasační stížnosti úspěšně namítat, že správní orgán či soud v předcházejícím řízení nezjistily důsledně skutečný stav věcí, pokud sama neuvádí skutečnosti či důkazy, které pro takové tvrzení svědčí.“ (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, publ. pod č. 312/2004 Sb. NSS) Dále Nejvyšší správní soud poukazuje i na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42, kde v právní větě uvedl: „Správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá. Uvedl-li v řízení před správním orgánem pouze důvody ekonomické, nemůže účinně v řízení o kasační stížnosti namítat [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav, když nezjišťoval důvody jiné, žadatelem v řízení před správním orgánem neuváděné.“ Neuvedl-li žadatel v průběhu správního řízení žádné azylově relevantní potíže či obavy, nelze žalovanému vytýkat nedostatečné zjištění skutkového stavu, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2020, č. j. 7 Azs 250/2020 - 33).

[13] Lze rovněž poukázat na rozsudek ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 - 86, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že „dle názoru Nejvyššího správního soudu existují v rámci azylového řízení dvě základní povinnosti – břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení

leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí. Pokud žadatel neunese břemeno tvrzení, správní orgán de facto nemá o čem rozhodovat.“ Posouzení kritéria přiměřené pravděpodobnosti je při nesplnění břemene tvrzení bezpředmětné.

[14] Otázkou udělení humanitárního azylu se Nejvyšší správní soud zabýval v řadě svých rozhodnutí (např. rozsudky ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, nebo ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Z této judikatury vyplývá, že je na uvážení správního orgánu, zda humanitární azyl udělí, či nikoliv; míra volnosti uvážení správního orgánu je limitována pouze zákazem libovůle. Správní orgán se přitom zabývá rodinnou, sociální a ekonomickou situací žadatele a přihlíží k jeho věku a zdravotnímu stavu. Pozbytí pobytového oprávnění a existenci rodinných vazeb cizince na území České republiky nelze považovat za důvod pro udělení humanitárního azylu. Není patrné, že by u stěžovatele šlo o případ hodný zvláštního zřetele. Ekonomické důvody a snahu o legalizaci pobytu nelze považovat za azylově relevantní důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, nebo usnesení ze dne 2. 9. 2015, č. j. 1 Azs 178/2015 - 25 či ze dne 10. 12. 2020, č. j. 7 Azs 250/2020 - 33).

[15] Ohledně vycestování a zásahu do práva na rodinný a soukromý život lze odkázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, který opakovaně uvedl, že rodinné vazby cizince v České republice jsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu pouze ve výjimečných případech (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2020, č. j. 5 Azs 199/2019 - 27, či rozsudky ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 5/2010 - 57, nebo usnesení ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 - 52, ze dne 21. 4. 2010, č. j. 9 Azs 3/2010 - 62, a ze dne 28. 4. 2011, č. j. 1 Azs 5/2011 - 36). Otázkou, zda je životní situace stěžovatele natolik výjimečná, aby opravňovala mimořádné udělení doplňkové ochrany z důvodu nepřiměřeného zásahu do jeho soukromého a rodinného života, se žalovaný i krajský soud dostatečným způsobem zabývali a dospěli ke správnému závěru, že vycestování stěžovatele není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

[16] Nejvyšší správní soud ustáleně judikuje, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 57). Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu, kdy cizinec ve správním řízení sám uvedl, že usiluje o legální soužití rodiny v České republice. Tohoto soužití se nelze domáhat na základě institutů zákona o azylu.

pokračování

[17] Stěžovatel ve své kasační stížnosti neuvedl, v čem spatřuje její přijatelnost. V řízení nebyla nastolena žádná právní otázka, k níž by se soud musel vyjádřit v zájmu sjednocování judikatury, najevo nevyšla ani žádná jiná skutečnost, která by svým významem podstatně přesahovala zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud neshledal v napadeném rozsudku či postupu, který vedl k jeho vydání, ani žádné hrubé či excesivní vady, které by eventuálně rovněž mohly vést k závěru o přijatelnosti kasační stížnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto nepřistoupil k meritornímu přezkumu napadeného rozsudku a kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, avšak nevznikly mu žádné náklady nad rozsah jeho úřední činnosti, a proto mu soud nepřiznal náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. září 2021

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně
senátu